

תורת נסיעות באוירון - שיעור 339

I. הערות בענין תפילת הדרך - מקונטרס ובלכתך בדרך

- (א) **שיעור פרסה נעשה ברגע** ולכן ברכת תפילת הדרך שפיר יכול לברך בשעה שהאוירון מתחיל לרוץ על הארץ לצורך לעלות באויר ואף קודם שמגביה את עצמו ועיין במ"ב (ק"י - סק"ל) שכתב כן לענין רכבת ולכתחלה יש להסמיך תפילת הדרך לברכה אחרת כגון ברכה אחרונה על אכילה או אפילו להסמיכה לברכת אשר יצר ולא לברכה ראשונה דאולי הוי הפסק בין ברכה הראשונה לברכה האחרונה
- (ב) **בעמידה טוב יותר - עיין בשו"ע** (ק"י - ז) אך אם עיכוב עמידתו יטרידו מותר לומר בישיבה ובלכוד שתהיה העגלה עומדת אך אם גם זה א"א מותר לומר בהליכה (חיי אדם כלל ס"ז - ז)
- (ג) **להוציא את חבירו בתה"ד - עיין בפר"ח** (ק"י - ז) שכתב דדעת הרמב"ם דאומרים תה"ד רק במקום סכנה ולכן לא הביאו דין של תה"ד להלכה ולכן אין מסיימים בברכה דספק ברכות להקל ועיין בצפנת פענח על הרמב"ם (תפילה ז - י) דיוצא תה"ד בברכת המכין מצעדי גבר ולכן יותר טוב לאחד מוציא את חברו ולמעט בברכה זו ואין אומרים הכלל דא"א להוציא את הבקי בתפילה כי זה רק בתפילת השמו"ע ולא בתפילה קצרה כתה"ד
- (ד) **ליכא מקום פנוי שלא יהיה בתוך פרסה של הכביש** כגון עיר או בתים הגרש"ז אויערבך פסק שלא לברך בכביש ירושלים-ת"א מטעם דליכא מקום פנוי בתוך פרסה ולכן הוא הדין מנוי יארק למנסי או ללייקוואוד וכדומה ועיין בבה"ל (ק"י ד"ה ואין לחומרה) שנשאר בצ"ע וע"ע בשו"ת בצל החכמה (ה - ח) שכתב דצריך לברך ואפשר דתלוי בטעם אמאי לא תיקנו בתוך פרסה אי משום בהילוך זה אין סכנה (כהבה"ג) או משום דקרוב לעיר אין מברכים (כהרא"ש) ואבאר ועיין בארחות רבינו (ה - ר"ח) כשנוסע מב"ב-לת"א יש רשות לברך תה"ד משום שהנסיעה במהירות במכונית גופא סכנה (בשם החזו"א) וע"ע אמאי אין מברכים תה"ד בהרים בקיץ כשהולכים פרסה ממקום למקום וגם מירושלים-לקבר רחל אמאי אין מברכים

II. תפילה באוירון

- (א) **כשנוסעים מארה"ב לא"י צריכים להתפלל שחרית מיד כשתנץ החמה** הואיל וכאן אין חשבון של ג' שעות לק"ש וד' לתפלה שדנים לפי המקום שהוא נמצא בו (אג"מ ג - ז')
- (ב) **קם בבוקר אחר הנץ קורא קריאת שמע מיד** על תנאי דאם כשאומר בתפילה לא יהיה אחר הזמן אינו רוצה לצאת בקריאה זו (הגרע"א מ"ז והגר"ז סק"ט) אמנם המ"ב לא הביאו ואפשר משום דתנאי אינו מועיל בקבלת עול מלכות שמים ואבאר וצריך שיקרא ק"ש אפילו בלי נט"י ובלי ברכה"ת (בלכתך בדרך אות 73 בשם החזו"א) ואח"כ יברך ענט"י וברכה"ת ואלקי נשמה וכרוך שאמר ואשרי וישתבח וברכת ק"ש וכו' והשאר ישלים אחר שמו"ע
- (ג) **קשה לו העמידה באוירון** ואינו מתכוין להתפילה מטעם זה או מטעמים אחרים יותר טוב לישב אמנם צריך לעמוד קודם הכריעות כדאיתא ברמ"א (ז"ד - ה) וכ"כ האג"מ (ד - ו) אמנם צריך להיות רגליו ביחד וראשו כפוף (מ"ב ז"ה - סק"ז) ושלא

לסמוך עצמו בשום דבר בשעת שמו"ע

(ד) מותר להתפלל נגד דופן בית הכסא דידן (חזו"א י"ז - ז וי"ח)

(ה) מותר לצרף מחללי שבת למנין (אג"מ ח - כ"ג)

III. הערות לנטילת ידיים

(א) בבית הכסא מותר אם א"א במקום אחר כי בית הכסא שלנו דומה לבית הכסא דפרסאי (פ"ג - ז) דמותר לקרות בו ק"ש ועוד שאינו מיוחד דוקא לבית הכסא אלא גם לרחיצה ועוד דברים (שו"ת מנחת יצחק ח - ט) ועיין בעם התורה (תש"ח) בענין היריהור בדברי תורה בשעת קלחת דמותר

(ב) נטילת ידיים של שחרית בדיעבד אין צריך כלי ושאר דברים הפוסלים בנטילת הסעודה (ד - ז)

(ג) בכלי שמשמש חד פעמי לסעודה - עיין בזמירות דברי יואל (ח - טז ק"ג) שכתב שאין לקדש בכוס נייר וכ"כ האג"מ (ג - ל"ט) וכ"כ המנחת יצחק (י - כ"ג) אמנם המ"ב (קפ"ג - סק"י) כתב שהוא רק לכתחלה ואין עיכוב בדבר וטוב שההולך בדרך יקח עמו כלי לקיים מצות נט"י

(ד) נטילת ידיים לסעודה וקודם הנטילה עשה צרכיו - עיין במ"ב (קס"ה - ח) דצריך לזוהר שלא ליטול בפעם הראשון נטילה גמורה ורק מעט וע"ע בחזו"א (סוס' כ"ד) שכתב דמברך על נטילת ידיים ואח"כ אשר יצר ואח"כ המוציא ואין זה חשיב הפסק וזה ג"כ דעת הח"א ואבאר ויש אומרים שצריך לברך עוד פעם על נט"י באמצע הסעודה אם הולך לבית הכסא (מ"ב שם המג"א) ויש חולקין (חזו"א שם בשם המרש"ל)

(ה) הניגוב שאפשר לעשות בחוץ ודאי עדיף טפי וטוב לעשות הניגוב במקום מושב אם אינם סמוך בתוך כ"ב אמות לביהכ"ס (מ"ב קס"ז - ז) ויש מקילין וכש"כ כשהולך לסעודתו דאין הליכה הפסק (חזו"א שם)

IV. הרואה את ים התיכון או אטלאנטיק או פעסיפיק או הרים גבוהים ביותר יברך עושה מעשה בראשית (מ"ב רכ"ח - סק"ז) ולא בחזרה בתוך ל' יום

V. כהנים הנוסעים באוירון ויש שם ארונות לקבורה בא"י

(א) עיין בשו"ת אג"מ (י"ז ז - קס"ד) דאם הוא מתערבות מיני מתכות אלו שנאמרו בקרא (ששה המינים) מטמא בפשיטות ואם הוא ממין אחר ויש בו תערובות גם ממינים אלו אזלינן בתר רובא כדתנן בכלים (פי"ח) ויש אומרים דכמעט כל הארונות באים ע"י חברת EL-AL ויש לו ארון של חומר מיוחד כהלכה באופן שלא יבא את הטומאה וצ"ע ואין להתיר מטעם אוהל זרוק לאו שמיה אוהל דהא הוא נכנס בעת שהאוירון עומד על הקרקע דהוא אוהל מונח

(ב) הכהנים לפעמים טסים באוירון ע"ג הקברות - עיין בשערים מצויינים בהלכה (ד"ז - ח) שיש להתיר משום דבשעה שנכנס בו היה בהיתר והרי הוא אונס וגם הוא ספק טומאה ברה"ר דספיקו טהור וע"ע בחזו"א (ח"ע קמ"ד - סק"ט) שנשאר בצ"ע

זכות ההדפסה י"י לרפאל שלימה ליהלז אל"ט צר לי"סא בן שרה ל"א בתק"א אל חו"י ישרא"ל